ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μηνάς Καραγιάννης
Μιχάλης Ρίζος

Η περίοδος της πανδημίας έφερε στο προσκήνιο δύο θεωρητικές-πολιτικές τάσεις, που παρά τη διαμάχη τους βρίσκονται σε διαρκή αλληλοτροφοδότηση: από την μια η απόλυτη υποταγή στα κελεύσματα των επιστημόνων που υπηρετούν κυβερνήσεις και αστικό κράτος, από την άλλη η άρνηση των επιστημονικών δεδομένων, οι θεωρίες συνομωσίας και ο ανορθολογισμός. Στον αντίποδα αυτών τοποθετείται η μαρξιστική αντίληψη για την επιστήμη, την αξιοποίηση και την ανάπτυξή της.

Τα παλιά χρόνια οι επιδημίες και οι ασθένειες εκλαμβάνονταν ως θεόσταλτες τιμωρίες. Σήμερα, ως προϊόν εργαστηρίου και οργανωμένου σχεδίου ή ως «αόρατοι εχθροί».

Τα παλιά χρόνια οι επιδημίες και οι ασθένειες αντιμετωπίζονταν με την κοινωνική απομόνωση και περιθωριοποίηση των «μιασμένων» (κατά τεκμήριο φτωχών και καταφρονεμένων), ώστε να εξαφανιστούν από το πεδίο μόλυνσης των υγιών, η φυσική επιλογή να επικρατήσει, η ιθύνουσα τάξη και η εξουσία της να επιβιώσουν. Σήμερα αντιμετωπίζονται με την καραντίνα των δικαιωμάτων και το lockdown της ανεργίας, των απολύσεων και του μισού μισθού, ώστε να διαιωνιστεί η «κοινωνική επιλογή», να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις του κεφαλαίου. Με την καταστολή της πλατείας και το χλευασμό της διαδήλωσης (όχι όμως της μαζικής συνάθροισης για τα γκλάμουρ εγκαίνια των Μπακογιανναίων ή της υπεραγοράς των Mall) ώστε να επιβάλλεται το σύγχρονο αστικό κράτος, εγγυητής της κοινωνικής συνοχής και ομαλότητας. Τα παλιά χρόνια οι επιδημίες και οι ασθένειες ήταν παράγωγα της υπανάπτυξης και της άθλιας ζωής των δούλων, δουλοπάροικων, κολλήγων, εργατών. Σήμερα είναι συνέπεια της καπιταλιστικής υπερανάπτυξης που απογυμνώνει τη φύση και δημιουργεί εξίσου αφόρητες κοινωνικές, εργασιακές συνθήκες στους μισθωτούς «εταίρους».

Και τότε και σήμερα, οι κυρίαρχες τάξεις, οι πολιτικές και οι ιδεολογίες τους, μυστικοποιούν τις επιδημίες, συσκοτίζουν τα αίτια γέννησης και εξάπλωσής τους, αποκρύπτουν την κοινωνική και ταξική διάσταση των επιπτώσεων τους, με ουδέτερες και άχρωμες (ή/και μαγειρεμένες) στατιστικές, αφηρημένους αριθμούς και αυθαίρετες επιδημιολογικές καμπύλες. Τότε στο όνομα της θρησκείας, τώρα στο όνομα της επιστήμης (με ολίγον θεία κοινωνία) ή των θεωριών συνωμοσίας. Η παμπάλαια θεωρία ότι όλα εκπορεύονται από ένα αόρατο κέντρο, όχι από την πραγματική ζωή, τις αντιθέσεις, τον ορατό αντίπαλο που είναι η πολιτικοκοινωνική κυριαρχία της άρχουσας τάξης, είναι πάντα αρκετά βολική για το σύστημα.

Δύο ανατριχιαστικές τάσεις της σύγχρονης εποχής

Στη σημερινή όμως εποχή επιδιώκεται να κυριαρχήσουν δύο ακόμα πιο ανατριχιαστικές τάσεις:

– Ο φετιχισμός της ατομικής ευθύνης για την αντιμετώπιση της κάθε ασθένειας και επιδημίας, που μοιάζει όλο και πιο πολύ με το φετιχισμό του εμπορεύματος, με την παράλληλη απέκδυση των κυβερνήσεων από την ανάπτυξη δημόσιων και καθολικών συστημάτων υγείας, κάτι που προσιδιάζει απόλυτα με τον ιερό σεβασμό στην ελευθερία και την αυτορρύθμιση της αγοράς και …όποιον πάρει ο χάρος.

– Η αντιμετώπιση των διπλανών σου όχι μόνο ως ανταγωνιστές στη δουλειά, στα προσόντα

και την αξιολόγηση αλλά και ως «αόρατων, ασυμπτωματικών εχθρών» από τους οποίους πρέπει να κρυφτείς. Να συναναστρέφεσαι, να εκπαιδεύεσαι, να διασκεδάζεις, να ψηφίζεις …εξ αποστάσεως. Μάλλον για ταξική και όχι για κοινωνική αποστασιοποίηση πρόκειται.

Ας δούμε πιο συγκεκριμένα: Καθ' όλη τη διάρκεια της καραντίνας, και κυρίως μετά τη λήξη της, παρατηρούσαμε ότι η σχέση της κοινωνίας με τα υγειονομικά μέτρα της κυβέρνησης και τα ιδεολογήματα με τα οποία τα επένδυε μεταφραζόταν σε δύο κυρίως τύπους πολιτικής συμπεριφοράς, που έτεμναν οριζόντια σχεδόν όλους τους πολιτικούς σχηματισμούς.

Η πρώτη αντίδραση ήταν η άκριτη αποδοχή των πορισμάτων της 26μελούς επιτροπής εμπειρογνωμόνων που όρισε η κυβέρνηση και η απόλυτη τήρηση των μέτρων που η τελευταία επέβαλλε, παρουσιάζοντας τα ως αδιαμφισβήτητες εισηγήσεις ειδικών επιστημόνων. Αυτή ήταν η στάση των περισσότερων συστημικών κομμάτων (ΣΥΡΙΖΑ, ΚΙΝΑΛ κλπ.), ενώ εκφράστηκε και εντός της αριστεράς και τμήματος της αναρχίας από το ρεύμα «Μετά θα λογαριαστούμε», που στην αρχή της κρίσης ηγεμόνευε απέναντι στο κίνημα άμεσης αντίστασης και αμφισβήτησης. Μια λογική που έφτανε στη συμμόρφωση με την απαγόρευση της πολιτικής δράσης, στην αποθέωση του φεϊσμπουκικού αγώνα και στη μεταφορά της ταξικής πάλης για όποτε μας το επιτρέψει η κυβέρνηση. Που αποδεχόταν την οριζόντια και τυφλή καραντίνα, το μαζικό εκφοβισμό του λαού με την ημερήσια θανατολογία των 6. Η αντίληψη αυτή βλέπει κοντόφθαλμα μόνο το ΤΩΡΑ, την «επιπέδωση της καμπύλης», την «αποφυγή υποτροπής με τη χαλάρωση των μέτρων», την «προετοιμασία για το 2ο κύμα του Σεπτέμβρη» – πάντα θα υπάρχει μια δικαιολογία -, αναβάλλοντας για το ΜΕΤΑ κάτι που κρίνεται και απαιτεί πολιτικό αγώνα ανατροπής στον παρόντα χρόνο (διότι προφανώς ούτε το αντεργατικό νομοθετικό έργο της κυβέρνησης σταμάτησε ούτε η λειτουργία της καπιταλιστικής οικονομίας).

Η δεύτερη αντίδραση ήταν η σκοταδιστική απόρριψη της επιστήμης και των επιστημόνων εν γένει, υποστηρίζοντας ότι ο ιός είτε είναι ανύπαρκτο εφεύρημα, είτε είναι ασήμαντος για τη δημόσια υγεία και, σαν λογική συνέχεια, οδηγούνταν στην απόρριψη των όποιων μέτρων προστασίας του λαού. Αυτή η γραμμή παρουσιάζεται στο λόγο του μπλοκ Τράγκα-Βελόπουλου–Μακελειού που εκκινούν από τη σχέση συμφέροντος φαρμακοβιομηχανιών με λοιμωξιολόγους της ελληνικής επιτροπής αλλά και διεθνών ινστιτούτων (ΠΟΥ, CDC των ΗΠΑ), το ντύνουν με λίγο βιοπολιτική, για να απορρίψουν μέσω αυτής της συσχέτισης όλη τη σχετική γνώση που έχει παραχθεί. Καταγγέλλουν την εμπορευματοποιημένη γνώση για να απορρίψουν κάθε γνώση, καταγγέλλουν το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο για να απορρίψουν κάθε πρόγραμμα σπουδών, καταγγέλλουν τις πολυεθνικές του φαρμάκου για να υπερασπίσουν τις πολυεθνικές της τουριστικής βιομηχανίας, των κατασκευών και των

εφοπλιστών, καταγγέλλουν τον Μακρόν για να πάνε με τον Τραμπ.

Η συζήτηση για το ρόλο της επιστήμης

Η απάντηση σε αυτές τις αντιδράσεις ξεκινάει από μια συζήτηση για τη βιοϊατρική επιστήμη, την επιστήμη γενικά, την αντικειμενικότητα της και για το που εισέρχεται ο υποκειμενικός παράγοντας.

Ο κόσμος που μας περιβάλλει είναι ένας, με προτεραιότητα της ύλης έναντι του πνεύματος, το οποίο αποτελεί αντανάκλαση και προϊόν της, σε καθορισμένες φάσεις αυτοανάπτυξης και εξέλιξης της. Είναι ένας κόσμος αντικειμενικός και δυνάμει γνώσιμος. Η επιστήμη, η συστηματοποιημένη γνώση, αποτελεί την προσπάθεια διερευνητικής απεικόνισης αυτού του κόσμου και των νόμων κίνησης του στην ανθρώπινη σκέψη. Αποτελεί μια διαδικασία που συνεχώς απλώνεται σε βάθος και πλάτος μέσα από τις αντιθέσεις της ιστορικής κίνησης, χωρίς να φτάνει στην πλήρη γνωσιακή κατοχή του πλούτου της πραγματικότητας, στην απόλυτη και έξω από τον ιστορικό χρόνο αλήθεια.

Αυτές είναι αρχές που δεν αποδεικνύονται άμεσα, δεν προκύπτουν μόνο από το φαίνεσθαι αλλά συμβαδίζουν με την εμβάθυνση, την κριτική προσέγγιση και ανατροπή των φετιχοποιημένων σχέσεων. Κυρίως όμως η επιστημονική πρόοδος επιτελείται με τη διαρκή, διαλεκτική κίνηση «ενότητας και πάλης των αντιθέτων, μετατροπής των ποσοτικών αλλαγών σε πιο σύνθετη ποιότητα, άρνησης της άρνησης για το πέρασμα σε ανώτερο γνωσιακό επίπεδο», δηλ. τη διαρκή επίδραση της επιστήμης και των επιστημόνων πάνω στην επιστήμη! Δεν είναι απλά η επανάληψη της ως τώρα κατακτημένης επιστημονικής γνώσης. Χωρίς τα προηγούμενα δε δύναται να υπάρξει επιστημονική σκέψη, επιστημονική μέθοδος. Ακόμα και αστοί επιστήμονες, αρκετές φορές στην καθημερινή τους πράξη, εφαρμόζουν αυτές τις αρχές.

Ο Μαρξ δεν ικανοποιείται καθόλου με τον εποπτικό υλισμό του Φόιερμπαχ που συμπεραίνει πως οι αισθήσεις, μας δίνουν τη σωστή εικόνα του εξωτερικού κόσμου, και παρατηρεί στη δεύτερη θέση του, πως «ο άνθρωπος μπορεί να γνωρίσει τον εξωτερικό κόσμο, όχι μόνο γιατί έχει αισθήσεις που επάνω σ' αυτές επιδρά ο εξωτερικός κόσμος, μα γιατί ο άνθρωπος δρα επάνω στον εξωτερικό κόσμο, γιατί ο εξωτερικός κόσμος είναι αντικείμενο της δραστηριότητας του, το αποτέλεσμα της παραγωγικής, πρακτικής του δράσης. Απ' αυτό βγαίνει το συμπέρασμα πως το ζήτημα για τη σχέση της νόησης με το Είναι δεν είναι θεωρητικό μα πρακτικό ζήτημα.»

Η γνώση στην ιατρική εξάγεται από τον κόσμο που μας περιβάλλει μέσω των ερευνών. Αν και εφόσον οι έρευνες είναι σωστά σχεδιασμένες, κάτι που μπορεί να ελεγχθεί μέσω στοιχείων προσβάσιμων στον καθένα και μέσω της επανάληψης και επιβεβαίωσης των αποτελεσμάτων τους, τη γνώση που μας παρέχουν μπορούμε να την εμπιστευθούμε, έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Ο υποκειμενικός-ταξικός χαρακτήρας εισέρχεται σε άλλες πλευρές. Οι φαρμακολογικές π.χ. έρευνες είναι σχεδιασμένες γύρω από ένα ερώτημα: «Το φάρμακο Α θα βελτιώσει την επιβίωση στη Β νόσο σε σχέση με το φάρμακο Γ»; Εκείνη τη στιγμή ο ερευνητής θα κληθεί να βρει χρηματοδότηση για την πρώτη ύλη που θα χρησιμοποιήσει, για το προσωπικό που θα χρειαστεί, για τον υλικοτεχνολογικό εξοπλισμό. Το 60% της χρηματοδότησης διεθνώς γίνεται από ιδιώτες οι οποίοι χρηματοδοτούν τις έρευνες με κίνητρο το δικαίωμα μετατροπής της γνώσης που θα παραχθεί σε εμπόρευμα και τη δυνατότητα αποκλειστικής χρήσης της γνώσης-εμπόρευμα-πατέντας. Όπως είναι λογικό οι ιδιωτικές εταιρείες θα χρηματοδοτήσουν αυτό που θα τους αυξήσει την επιχειρηματική τους κερδοφορία περισσότερο και όχι το χρήσιμο για το κοινωνικό σύνολο. Θα προωθήσουν τις έρευνες που θα οδηγήσουν στην παραγωγή πατέντας εμπορεύματος με μεγαλύτερο περιθώριο κέρδους.

Τότε η θρησκεία, τώρα η «επιστήμη» (και με θεία κοινωνία)

Άρα η γνώση που εξάγεται από την επιστημονική έρευνα είναι αντικειμενική, αυτό που είναι ταξικό είναι ποιο είναι εκείνο το τμήμα της γνώσης που επιλέγεται να εξαχθεί και να εφαρμοστεί κοινωνικά ή να αποκλειστεί (βλέπε Fauci, Gilead και Remdesevir ως φάρμακο για τον κορονοϊό). Και το κριτήριο, ειδικά στον σημερινό υπεραναπτυγμένο καπιταλισμό είναι πάντα η αγορά, η σχέση κόστους-οφέλους. Η αδυναμία διάκρισης αυτών των δύο στοιχείων οδηγεί είτε στη θεοποίηση των συμπερασμάτων των ιατρικών ερευνών εν γένει είτε στον μεταφυσικό ανορθολογισμό. Οι αντιλήψεις που αμφισβητούν αφετηριακά την ύπαρξη του κορονοϊού, την ανάγκη προστασίας του λαού απέναντι του, ουσιαστικά αμφισβητούν την αντικειμενικότητα του κόσμου, είναι σκοταδιστικές και επικίνδυνες για το κοινωνικό σύνολο.

Το δεύτερο σημείο στο οποίο εισάγεται η υποκειμενικότητα και η ταξικότητα στην επιστημονική γνώση είναι το ποια δεδομένα επιλέγουμε να χρησιμοποιήσουμε, πως να τα γενικεύσουμε, και τι να υποστηρίξουμε μέσω αυτών. Η επιστημονική γνώση παράγεται πλέον με ταχύτατους ρυθμούς. Για παράδειγμα μέσα σε δυο εβδομάδες από την έναρξη της πανδημίας, η διεθνής βιβλιογραφία εμπλουτίστηκε με περίπου 1.600 άρθρα σχετικά με τον

covid-19. Κανείς δεν έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει εκτενώς αυτή την πνευματική παραγωγή και γι αυτό το λόγο ένα τμήμα της επιστημονικής κοινότητας προχωράει σε δημιουργία πλατφόρμας ανασκοπήσεων για ένα ζήτημα (review) και η υπόλοιπη στη μελέτη της ανασκόπησης και σπανιότερα στη συστηματική μελέτη της βιβλιογραφίας. Και αυτό είναι το δεύτερο σημείο που μπορεί να εισαχθεί ο υποκειμενικός-ταξικός παράγοντας: στην «αναδρομική» επεξεργασία της ήδη υπάρχουσας επιστημονικής γνώσης και τη διασπορά της. Στην περίπτωση του covid-19 παρότι δεν υπάρχουν ακόμα συστηματικές ανασκοπήσεις, οι αυθεντίες της επιτροπής λοιμωξιολόγων λειτουργούν σαν φορητές ανασκοπήσεις, επιλέγοντας υποκειμενικά τα δεδομένα που θα προωθήσουν για να ταιριάξουν στα πολιτικά όρια της κυβέρνησης. Δεν υπάρχει καλύτερη απόδειξη γι' αυτό από την περιφρόνηση της επιτροπής προς το μοντέλο αντιμετώπισης άλλων χωρών που οχύρωσαν το σύστημα υγείας, διενέργησαν μαζικές δοκιμασίες ελέγχου, προστάτεψαν τις ευπαθείς ομάδες χωρίς την οριζόντια καραντίνα, καθώς και η αδιαφορία τους για την άνοδο της συνολικής, λοιπής νοσηρότητας του πληθυσμού παρά τις προειδοποιήσεις της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Άρα η δευτέρου βαθμού επεξεργασία της επιστημονικής έρευνας, και η έκφραση αυτού στην κοινωνική και ιατρική πρακτική, συνδέεται με ταξικά και πολιτικά κριτήρια. Όσοι, αριστεροί και μη, δεν αμφισβήτησαν την πολιτική της κυβέρνησης και της επιτροπής ειδικών, με το κριτήριο της προστασίας των δικαιωμάτων του λαού στην υγεία, στην εργασία, στην ελεύθερη έκφραση και προχώρησαν σε άκριτη αποδοχή τους, υποτάχθηκαν συνειδητά στην κυβέρνηση και σε αυτά που αντιπροσωπεύει.

Η αμφισβήτηση που θέσαμε, σημαίνει ότι, πατώντας στην αντικειμενικότητα της πρωτογενούς επιστημονικής γνώσης, προχωράμε στη μελέτη της, με στόχο την εύρεση εναλλακτικής απάντησης στην πολιτική της κυβέρνησης, με κριτήριο την προστασία των δικαιωμάτων του λαού και των εργαζομένων στην υγεία, στην εργασία και στην ελεύθερη έκφραση.

Και όπως φαίνεται υπήρχε εναλλακτική (βλέπε ανακοινώσεις ΝΑΡ υγειονομικών κατά την περίοδο της καραντίνας εδώ και εδώ).

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι:

– Η ανάγκη του συλλογικού διανοούμενου, ειδικά στο πλαίσιο του σύγχρονου κομμουνιστικού προγράμματος και κόμματος, που πέρα από ζητήματα πολιτικής θεωρίας και οικονομίας θα ασχολείται με ζητήματα του συνόλου της επιστήμης (βιολογίας, ιατρικής, σχεδιασμού πόλεων, ιστορίας, φιλοσοφίας), είναι πιο απαραίτητη από ποτέ.

– Απαιτείται διπλό μέτωπο στον αστικό ορθολογισμό και ανορθολογισμό. Ο πρώτος εκφυλίζεται γιατί υποτάσσεται στις ανάγκες της αγοράς και της αστικής πολιτικής, ο δεύτερος γιατί υποτάσσεται στο κράτος συνωμότη, αφαιρεί από το κρατικό εποικοδόμημα την οικονομική του βάση. Απολυτοποιεί τη βιο- ή ιατρο-τρομοκρατία γιατί την αποσυνδέει από την τρομοκρατία της καπιταλιστικής οικονομίας. Καλεί σε σωτήρες, σε φωτισμένους ηγέτες, σε πραξικόπημα της «στρατιωτικά οργανωμένης ομάδας», όχι σε μαζική, επαναστατική δράση. Ο Φουκώ συναντά τον Μπλανκί.

– Αμφισβητούμε το δυαδικό Καρτεσιανό μοντέλο που διακηρύσσει το διαχωρισμό σώματος–«ψυχής» (δηλ. ύλης–πνεύματος) και στο οποίο βασίζεται ο σημερινός «τεμαχισμός» του εργαζόμενου σε βιοδείκτες και η ιατρικοποίηση κάθε ατομικής ή κοινωνικής δραστηριότητας. Στον καπιταλισμό ανεβαίνει επίπεδο ο διαχωρισμός εργατικής δύναμης από την υπόλοιπη ολότητα της ανθρώπινης ύπαρξης – ατομικής και κοινωνικής. Ο άνθρωπος αντιμετωπίζεται ως ομιλούν εργαλείο και μηχανή χειρωνακτικής και πνευματικής προσφοράς στο κεφάλαιο. Άρα υγεία σημαίνει αναπαραγωγή εργατικής δύναμης και νεοθετικιστικό μοντέλο αξιολόγησης «ποσοτικοποιημένων βιοδεικτών», μέτρησης δηλ. χρόνου και ικανότητας αναπαραγωγής. Στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό η τάση αυτή απογειώνεται με τη μοντελοποίηση-μαθηματικοποίηση κάθε δραστηριότητας, στα πλαίσια της καθολικής εμπορευματοποίησης. Εδώ εδράζεται η αγωνία των αστικών κυβερνήσεων για επιτάχυνση εφαρμογής των DRG (διαγνωστικά πρωτόκολλα) «μέτρησης ασθένειας, χρόνου νοσηλείας, ιατρικής και νοσηλευτικής πράξης». Ουσιαστικά αποτελεί την οργανωμένη προσπάθεια για να εφαρμοστεί ο τεηλορισμός της περίθαλψης.

– Ο ιός υπάρχει αντικειμενικά, οι προτάσεις της επιτροπής λοιμωξιολόγων έχουν υποκειμενικό, ταξικό χαρακτήρα. Η αντικαπιταλιστική και κομμουνιστική αριστερά πρέπει να ανοίξει διπλό μέτωπο από τη μια απέναντι στα μέτρα που η κυβέρνηση προωθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας και τη μετάθεση των οικονομικών βαρών στο λαό, από την άλλη σε σκοταδιστικές, αντιεπιστημονικές αντιλήψεις. Αυτό πρέπει να εκφράζεται τόσο στις προτάσεις μας όσο και στο πως αυτές οι προτάσεις «θα βγουν στο δρόμο». Στο διάστημα που ανοίγει μπροστά μας οι αγώνες των εργαζομένων για την υγεία, τη ζωή, το περιβάλλον και την ελευθερία θα ενταθούν και η κομμουνιστική αριστερά πρέπει να είναι απόλυτα προετοιμασμένη γι’ αυτό.

– Η εμπορευματοποίηση της γνώσης και η σχεδόν καθολική υποταγή της στα συμφέροντα του κεφαλαίου έχει κλονίσει την εμπιστοσύνη των εργαζομένων (αλλά και αρκετών διανοούμενων) στον απελευθερωτικό, προοδευτικό χαρακτήρα της επιστήμης. Οι οικονομολόγοι, οι νομικοί, οι περιβαλλοντολόγοι και οι γιατροί δείχνουν στα μάτια του λαού

περισσότερο ως απολογητές των μνημονίων και των ιδιωτικοποιήσεων, συγγραφείς των αντεργατικών νόμων, παρά πρωτοπόροι ερευνητές στο πλευρό της εργατικής τάξης, που αποκαλύπτουν το μερικό και χειραγωγητικό ρόλο της αστικής διαχείρισης της επιστήμης. Ο δρόμος για το σύγχρονο ανορθολογισμό πηγάζει ακριβώς από εδώ. Δεν υποστηρίζουμε λοιπόν την επιστήμη και τα συμπεράσματα της γενικά, γιατί ξέρουμε ότι η ανάπτυξή της έχει να κάνει με το όρια, τις στοχεύσεις και τις κατευθύνσεις του συγκεκριμένου, εν προκειμένω καπιταλιστικού, τρόπου παραγωγής. Έχουμε ανάγκη από ένα νέο, επαναστατικό διαφωτισμό του 21ου αιώνα.

– Τίποτα δεν έχει αλλάξει και τίποτα δεν είναι όπως παλιά. Και τότε και τώρα η υποβάθμιση των συστημάτων υγείας και πρόληψης, των κοινωνικών μέτρων προφύλαξης, της ανάγκης εθνικοποιήσεων του κοινωνικού πλούτου, της ανατροπής των εκμεταλλευτικών κοινωνιών και σχέσεων, καθορίζουν την εξέλιξη και τη θανατηφόρα έκταση των πανδημιών.
Δεν μας εκφράζει το αστικό δίλημμα «Οικονομία ή ανθρώπινες ζωές». Είναι διπλά υποκριτικό. Ούτε για τις ανθρώπινες ζωές νοιάζονται (παρά μόνο ίσως αν είναι επικερδείς για την κατανάλωση των προϊόντων της φαρμακοβιομηχανίας) γι’ αυτό και επιλέγουν το νεομαλθουσιανισμό της μειωμένης προσφοράς δομών υγείας (ΜΕΘ, νοσοκομεία, εξετάσεις, γιατροί και νοσηλευτές) σε σχέση με τις υγειονομικές ανάγκες. Ούτε για τη λαϊκή οικονομία, γι’ αυτό και προχωρούν, χωρίς καμιά διάθεση ανακωχής, όλο το σκληρό πυρήνα των αντεργατικών αναδιαρθρώσεων.

– Υποκριτική είναι η στάση και της αστικής πολιτικής απέναντι στην περίφημη «ανοσία της αγέλης». Σωστός όρος φυσικά είναι ανοσία κοινότητας, οι άνθρωποι δεν ζουν σε αγέλες. Σε αγέλες και κλειστούς πληθυσμούς τους στοιβάζει ο καπιταλισμός (γηροκομεία, νοσοκομεία των ράντζων, φυλακές, στρατόπεδα προσφύγων, υπερπολυκατοικίες των 1.000 διαμερισμάτων, φαραωνικά κρουαζιερόπλοια και ξενοδοχεία, βιομηχανίες που στοιβάζονται εκατοντάδες και χιλιάδες, τάξεις με 60 μαθητές κλπ). Εκεί την εφαρμόζουν και όχι στους ανοιχτούς χώρους που αστυνομεύουν, ούτε στα lockdown που αποφασίζουν, δήθεν για να την αντιμετωπίσουν.

– Η ανοσία πληθυσμού είναι κοινωνικό και όχι ατομικό φαινόμενο σε μια πανδημία. Όσο εξαπλώνεται σε έναν πληθυσμό δεν καταλαγιάζει μόνο λόγω ποσοτικής εξάπλωσης αλλά και γιατί εξασθενεί ποιοτικά ο ιός ή το μικρόβιο από τη συλλογική ανοσία, μεταδίδεται δηλ. πιο εξουδετερωμένος επειδή το «συλλογικό» ανοσοποιητικό σύστημα τον μαθαίνει. Είτε με την ενεργητική ανοσοποίηση μέσω εμβολίου (που η κλινική εφαρμογή του πρέπει να επιταχυνθεί) είτε με την παθητική ανοσοποίηση των νέων και μη ευπαθών, και πάντα με την προϋπόθεση του ισχυρού συστήματος υγείας που θα μπορεί να αντιμετωπίσει με επάρκεια τα βαριά

περιστατικά. Αυτό δεν καταλαβαίνουν οι μη Μαρξιστές και οι λάτρεις της ατομικής ευθύνης, του αντιεμβολιαστικού κινήματος, του μεσαιωνικής σύλληψης οριζόντιου lockdown, της ιδιωτικής υγείας και του να «κρυφτούμε από τον ιό». Ούτε όμως και ο κυνισμός των Τραμπ, Τζόνσον, Μακρόν που αφήνουν ολόκληρες φτωχογειτονιές στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Παρίσι και «αγέλες» ευπαθών ομάδων, απροστάτευτα έρμαια της πανδημίας.

Για να ξαναγυρίσουμε στον Μαρξ: «Ο Φόιερμπαχ αντιπαραθέτει στον ιδεαλισμό την προτεραιότητα του υλικού. Είναι και θεωρεί σαν αναντίρρητο αξίωμα πως η υλική εποπτεία είναι η απόδειξη της αντικειμενικής αλήθειας. Μα επειδή παραβλέπει την επαναστατική δράση και επειδή το υλικό το αντιλαμβάνεται σαν παθητικό αντικείμενο της εποπτείας και όχι σαν αντικείμενο της πρακτικής ανθρώπινης δράσης, δεν μπορεί να φτάσει ως τη σωστή αντίληψη για τις σχέσεις ανάμεσα στη νόηση και το Είναι, στην πραγματική επιστήμη και την ταξική πάλη, και έτσι δεν μπορεί ούτε τον ιδεαλισμό να αντικρούσει και να αναιρέσει.»

Βιβλιογραφία:
– Υγειονομικοί του ΝΑΡ: Αλήθειες και ψέματα για την πανδημία
–ΝΑΡ υγειονομικών: Τι κάναμε περιμένοντας τους βαρβάρους; Και τι πρέπει να κάνουμε τώρα;
– Ο Λουδοβίκος Φόιερμπαχ και το τέλος της κλασσικής γερμανικής φιλοσοφίας, εκδόσεις, Φρίντριχ Ένγκελς, Σύγχρονη εποχή 2011, σελ 65-68 (Καρλ Μαρξ – θέσεις για τον Φόιερμπαχ)
– Το αειθαλές δέντρο της γνώσεως, Ευτύχης Μπιτσάκης, Εκδόσεις Άγρα 2005

Πηγή: ΠΡΙΝ